

การพัฒนาแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้
ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (MONTESSORI) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3^{*}
DEVELOPING A MODEL OF PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY TO DEVELOP
LEARNING MANAGEMENT SKILLS BASED ON THE MONTESSORI CONCEPT OF
TEACHERS AT WATDANCHANG SCHOOL UNDER SUPHANBURI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

วชิรา แสนโกศิก Wachira Saenkosik

โรงเรียนวัดด่านช้าง Watdanchang School, Thailand

Corresponding Author E-mail: lek2513wachira@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยการวิจัยมีขั้นตอน คือ 1) สร้างและตรวจสอบ รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) สร้างรูปแบบโดยการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 6 คน ตรวจสอบรูปแบบโดยการประชุมสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 10 คน 2) ทดลองใช้รูปแบบ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 35 คน และนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 781 คน มีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที่ (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) วิธีดำเนินการและ กระบวนการของรูปแบบ คือ การพัฒนาทีมงานร่วมใจ การกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน การจัดสภาพสนับสนุน การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน ประกอบด้วยกระบวนการย่อยคือ การวิเคราะห์ การตั้งเป้าหมาย การทบทวนความรู้และสื่ออุปกรณ์ การวางแผนการนำเสนอบทเรียน นำไปปฏิบัติใน ห้องเรียน การสะท้อนผล การแบ่งปันการปฏิบัติ (4) การวัดและประเมินผลรูปแบบ และ (5) เงื่อนไข ความสำเร็จของรูปแบบ ผลการตรวจสอบรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมและเป็นไปได้อยู่ในระดับ มากที่สุด 2) ผลการประเมินรูปแบบ ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็น ประโยชน์ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, ทักษะการจัดการเรียนรู้, แนวคิดมอนเตสซอรี

Abstract

This research paper aims to create and experiment with a professional learning community model, to develop learning management skills according to the Montessori concept of the teachers of Wat Dan Chang School, Suphanburi Primary Educational Service Area Office 3. The research process was carried out as follows: 1) to create and examine a vocational learning community model to develop learning management skills based on the Montessori concept. The model was created based on a document study and interviews with 6 key informants. The model was examined by connoisseurship of 10 experts. 2) The model was tested with the sample group of 35 teachers in grades 1-6 of Wat Dan Chang School, Suphanburi Primary Educational Service Area Office 3, and 781 students in grades 1-6. The data were analyzed by the content analysis, frequency, percentage, mean, and standard deviation, and t-test. Results indicated that 1) Professional learning community model to develop learning management skills according to the Montessori concept of the teachers of Wat Dan Chang School, Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 3 consisted of 5 components: (1) Principles, (2) Objectives, (3) Methods, and processes of the model, namely the development of teamwork, setting a vision shared values and goals, support arrangement learning and professional development together. It consisted of sub-processes: analysis, goal setting, Review of knowledge, and equipment media, lesson presentation planning Implemented in the classroom, reflection, sharing of practice, (4) measuring and evaluating the model, and (5) conditions for the success of the model. The results of the model examination revealed that the model was appropriate and feasible at the highest level. 2) Results of model validation on accuracy, suitability, feasibility and overall usefulness were at the highest level.

Keywords: Model, Professional Learning Community, Learning Management Skills, Montessori Concept

บทนำ

ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องใช้กระบวนการทัศน์ใหม่โดยการประสานภาคีแนวร่วมและใช้ “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Professional Learning Community (PLC)” เป็นฐาน เพื่อมุ่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือเปลี่ยนแปลงครูผู้สอนให้เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูมีแนวคิดที่ว่า ครูทำงานเป็นทีมและครูคือนักเรียนที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ของนักเรียน ครูเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานโดยตรง ไม่เน้นให้ครูไปเข้ารับการฝึกอบรม และกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูเน้นไปที่การเตรียมผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นโค้ช (Coach) ที่คอยออกแบบการเรียนรู้เพื่อช่วยอำนวยความสะดวก (Facilitator) ให้ผู้เรียนได้บรรลุผล โดยหัวใจที่สำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้คือเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตที่ดีของครูในยุคศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2555)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษา โดยกรอบการปฏิรูปการศึกษาน้อมนำพระราชกระแสของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ด้านการศึกษาที่จะต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้เด็ก เยาวชนและผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องสถาบันหลักของชาติ สร้างพื้นฐานชีวิตที่เข้มแข็ง สร้างความรู้ ทักษะเพื่อให้มีอาชีพ มีงานทำและได้นำเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ด้านการเสริมสร้างศักยภาพและทรัพยากรมนุษย์ ที่มุ่งให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และยึดเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีจุดเน้นจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เน้นพัฒนาทักษะกระบวนการคิด การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง สถานการณ์จำลอง กิจกรรมการเรียนรู้จากปัญหาและการลงมือปฏิบัติ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และเรียนรู้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) เป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กแบบองค์รวมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว เด็กเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เรียนรู้แบบ Active Learning ตามความสนใจ ความต้องการ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างเต็มตามศักยภาพ เรียนรู้จากรูปรธรรมสู่นามธรรมด้วยสภาพแวดล้อมที่สมบูรณ์ เป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง (Brain Based Learning: BBL) การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม Work-based Learning แบบคล้อยอายุอยู่ในห้องเรียนเดียวกัน เช่น ป.1-3, ป.4-6 หรือ ป.1-6 เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคม ในลักษณะชีวิตจริงที่การอยู่ร่วมกันเป็นสังคมมีหลากหลายอายุอยู่ร่วมกัน จะเกิดการพึ่งพาอาศัย การช่วยเหลือแบ่งปัน ความเอื้ออาทร มีสัมมาคารวะเป็นวิถีชีวิตตามธรรมชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

โรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ได้จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี Montessori ตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประสบปัญหาในการพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี เนื่องจากในการเข้ารับการอบรมจัดอบรมหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (Montessori Diploma) การสอนแบบมอนเตสซอรีในการอบรมพัฒนาในช่วงปิดภาคเรียน เป็นเวลา 4 ครั้งใช้เวลารวมทั้งสิ้น 2 ปีการศึกษา ซึ่งต้องใช้เวลานานและค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่ายอื่น เป็นจำนวนเงินที่สูง (โรงเรียนวัดด่านช้าง, 2562)

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาต้องการแก้ปัญหาในการพัฒนาครู โดยนำแนวคิดการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: PLC มาใช้ จึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ซึ่งเป็นเรื่องที่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยมาก่อน เพื่อเป็นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะในการจัดการเรียนการสอนเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ซึ่งเป็นแนวการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน ทำให้การดำเนินงานของครูมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ในการปฏิบัติงานสะท้อนผลลัพธ์ในเชิงนโยบายเชิงปฏิบัติงานนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการอย่างกว้างขวางต่อผู้เรียน ครู และเป็นแนวทางให้โรงเรียนอื่นที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี หรือจัดการเรียนรู้แนวอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันนำไปใช้ได้อย่างเกิดประโยชน์ตอบสนองความต้องการของชุมชนในเขตพื้นที่บริการ เกิดการสร้างสรรค์ต่อชุมชน ท้องถิ่น สังคม ประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
4. เพื่อประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะตามลำดับของวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ครูผู้สอนจากโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในระดับประถมศึกษาจำนวน 6 คน และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการบริหาร การนิเทศ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี จำนวน 6 คน และ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 407 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้คือ การสนทนากลุ่ม รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 และแบบตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดย การวิเคราะห์เนื้อหา และ ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนวัดด่านช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 35 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 781 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ สถิติทดสอบที (t-test)

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนวัดด่านช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน โรงเรียนมีหรือควรมีการตั้งเป้าหมายภาพสำเร็จ ภาพอนาคตขององค์กรร่วมกัน ต้องมีการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนมุมมอง ประสบการณ์ แนวคิด มีการสร้างจุดสนใจร่วมกัน มีอุดมการณ์ร่วมกัน มีการตั้งเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพต้องมีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรคและปัจจัย (SWOT Analysis) ของโรงเรียนก่อนที่จะพัฒนาหรือตั้งเป้าหมาย วิสัยทัศน์ร่วมกัน

1.2 ด้านทีมงานร่วมมือร่วมพลัง (Collaborative Teamwork) มีการดำเนินการหรือควรรวมกลุ่มรวมกลุ่มตามความสนใจ สนใจมีความหลากหลาย เช่น สายชั้น ช่วงชั้น กลุ่มสาระ บางครั้งอาจมีการข้ามระดับชั้นขึ้นอยู่กับการที่จะร่วมกันแก้ปัญหา ทีมที่เป็นเครือข่ายนอกโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่

ระดับประเทศโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีด้วยกัน ทีมงานมีความหลากหลายตามความสนใจและลักษณะปัญหา ความต้องการของผู้เรียน

1.3 ด้านภาวะผู้นำร่วมและสนับสนุนกัน โรงเรียนมีการดำเนินการโดย มีการผลัดเปลี่ยนบทบาททั้งเป็นผู้นำและผู้ตาม การสร้างข้อตกลงแนวปฏิบัติร่วมกัน มีการกำหนดบทบาทที่ชัดเจน ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การแก้ปัญหาต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

1.4 ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน โรงเรียนมี/ควรดำเนินการโดยมีการสรุปองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์สอน และเรียนรู้ร่วมกัน เช่น การนำเสนอบทเรียน การทบทวนการใช้สื่อ การจัดสภาพแวดล้อม การเล้ามหากาลป์ เป็นต้น มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อเพิ่มเติมความรู้ มีการทำกิจกรรมทั้งลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ อาทิ การสะท้อนผลหลังการนิเทศ การจัดสนทนากลุ่ม และการพูดคุยในขณะพักรับประทานอาหารกลางวัน มีการสนทนาใช้คำพูดเชิงบวก สมาชิกฟังซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้ง ไม่ตัดสิน ไม่แสดงเชิงลบ ทั้งสายตา ท่าทาง คำพูด ไม่พูดแทรก มีการพูดคุยเรื่องการเรียนรู้ของผู้เรียน ควรมีการจัดอบรม โดยเชิญผู้มีความเชี่ยวชาญจากภายนอก เช่น สมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย วิทยากรของ สพฐ. เครือข่ายโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ การศึกษาดูงาน การสัมมนา และรับการนิเทศ การทำวิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญภายนอก นอกจากนั้น ควรมีการพัฒนาด้านจิตวิญญาณความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อาทิ มีกิจกรรมผ่อนคลายเพื่อให้ความสงบการรวมใจ เช่น การบริหารสมอง กิจกรรมกำกับสติ นั่งสมาธิก่อนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อความผ่อนคลาย สงบ ร่มเย็น จิตว่าง มีสติในการพูด ฟัง ร่วมกัน

1.5 ด้านแบ่งปันการปฏิบัติ โรงเรียนมี/ควรดำเนินการ โดยมีการสังเกตการสอนและแนะนำเทคนิควิธีการร่วมกันในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน และมีการแลกเปลี่ยนการปฏิบัติ โดยมีการนำเสนอแลกเปลี่ยนผลงานภาคเรียนละ 2 ครั้ง ภายในวงเล็ก และวงใหญ่ระดับโรงเรียน และมีวง PLC ระดับเครือข่าย ต้องมีการแลกเปลี่ยน Good Practice ภายในสถานศึกษา อาจจัดเป็นนิทรรศการ หรือในสายชั้น กับเพื่อนครู และมีโรงเรียนอื่นมาร่วมชมศึกษาดูงาน นอกจากนั้น ควรนำเสนอ Best Practice นอกสถานศึกษา ในระดับเขตพื้นที่ ระดับจังหวัดและระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ควรมีการเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ โดยใช้หลากหลายช่องทางเทคโนโลยีการสื่อสาร เช่น Line Website Facebook Blog เป็นต้น ด้านสภาพเงื่อนไขสนับสนุน โรงเรียนมี/ควรมีการดำเนินการโดย การกำหนดนโยบาย จัดตาราง กำหนดวันเวลาแน่นอน แต่ละครั้งไม่ควรนาน มีขั้นตอนชัดเจน

1.6 สถานที่ต้องเอื้ออำนวยในการทำกิจกรรม PLC ควรมีห้อง เครื่องเสียง บางครั้งใช้ใน ห้องเรียน เพื่อให้เห็นสื่อ ห้องเรียนจริง สถานที่ต้องสะอาด ผ่อนคลาย มีสิ่งอำนวยความสะดวกอุปกรณ์ต่างๆ ที่นั่ง เครื่องเสียง มีอาหาร สามารถรับประทานได้ ผู้บริหารเข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอ ทุกคนร่วมกิจกรรมอย่างเห็นความสำคัญ ทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการแบ่งบทบาทในแต่ละครั้งชัดเจน ทุกคนมีส่วนร่วมในการพูด และเป็นผู้นำวงในการทำกิจกรรม PLC มีเวลาให้สมาชิกได้ทำงานต่อเนื่องจากกิจกรรม PLC เช่น การวางแผน การจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อ การฝึกนำเสนอบทเรียน บรรยากาศสบายๆ ไม่เคร่งเครียด ควรเริ่มด้วยกิจกรรมผ่อนคลาย กิจกรรมฝึกสติ การทำให้สงบ

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 องค์ประกอบของรูปแบบ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินการและกระบวนการของรูปแบบ 4) การวัดและประเมินผลของรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ เป็นการดำเนินการร่วมกันของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาตามรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครู บนพื้นฐานของความเป็นกัลยาณมิตร การยอมรับนับถือกัน การร่วมมือร่วมพลังมุ่งมั่นดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบองค์รวมตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori)

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างเป็นระบบที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครู และผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

องค์ประกอบที่ 3 วิธีดำเนินการและกระบวนการของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 การพัฒนาทีมงานร่วมใจ (Collaborative Teamwork) มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1. อบรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ระดับประถมศึกษา จำนวน 7 วัน
2. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นเวลา 1 วัน
3. จัดตั้งกลุ่ม PLC โดยมีลักษณะตามกลุ่มอายุที่สอน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีจัดการสอนแบบคละอายุ ดังนั้นกลุ่ม PLC จึงเป็น กลุ่มที่สอนช่วงชั้นที่ 1 (อายุ 6-9 ปี) และช่วงชั้นที่ 2 (อายุ 9-12 ปี)
4. สมาชิกร่วมกันกำหนดบทบาทหน้าที่ในกลุ่ม PLC และทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่โดยมีการผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ ได้แก่ ผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝ่ายจัดบันทึก จัดระบบข้อมูลและเอกสาร ฝ่ายเทคโนโลยีและบันทึกภาพ ฝ่ายจัดเตรียมอาหาร ฝ่ายจัดสถานที่
5. จัดตั้งกลุ่ม line และ ห้องเรียนทางเทคโนโลยี (Google Classroom) เพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพิ่มเติมจากการพบปะสนทนาในสถานศึกษาและจัดระบบข้อมูลและองค์ความรู้ต่างๆ

ขั้นที่ 2 การกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน (Shared Vision, Value and Goal) เป็นการมองเห็นภาพเป้าหมาย ทิศทาง เส้นทางและสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริงร่วมกัน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ตระหนักรู้จนเกิดเป็นพันธะสัญญา แนวปฏิบัติร่วมกันมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้บริหารและครู ร่วมกันวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งอุปสรรคและโอกาส (SWOT Analysis) ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สังเคราะห์นโยบาย หลักสูตรแกนกลาง ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาย้อนหลัง 2 ปี

2. ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เนื่องจากมีผลสัมฤทธิ์ทางเรียนต่ำ และแนวคิดมอนเตสซอรีระดับประถมศึกษา ที่ใช้หลักสูตรจักรวาลศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กให้รู้จักโลก จักรวาลและการบำรุงรักษา การเป็นพลเมืองที่ดีของโลก จักรวาล

3. ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดค่านิยม ข้อตกลง บรรทัดฐานในการทำงานร่วมกันตามปรัชญาของมอนเตสซอรี คือหลักของการยอมรับนับถือกัน (Respect)

4. ผู้บริหารและครูร่วมกันทำความเข้าใจวิสัยทัศน์ เป้าหมายและบรรทัดฐานในการทำงานร่วมกันเพื่อความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่จะบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

ขั้นที่ 3 การจัดสภาพสนับสนุน (Supportive Condition) เป็นการจัดปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก การบริหารจัดการ ความสัมพันธ์ที่ส่งเสริมสนับสนุนและเอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นไปอย่างราบรื่นและต่อเนื่อง ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดนโยบาย จัดสรรงบประมาณสนับสนุน และจัดตารางวันเวลาในการทำกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันทั้งในสถานศึกษาและผ่านเทคโนโลยีการสื่อสาร Google Meet, Zoom และ Google Classroom

2. ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ กิจกรรมจิตอาสาพาสะอาด และกิจกรรมกีฬาสัมพันธ์

3. ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดหาห้องสำหรับทำกิจกรรม PLC ของแต่ละช่วงชั้นที่เหมาะสมสำหรับทำกิจกรรม

4. ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต อาหารเครื่องดื่ม เป็นต้น

5. ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดตารางเวลา ลดภาระงาน เพื่อให้ครูมีโอกาสนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

6. ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดระบบการเก็บข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้ต่างๆ

ขั้นที่ 4 การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพร่วมกัน (Collective Learning and Professional Development) เป็นการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพร่วมกันใน 2 ลักษณะ คือ 1) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ องค์ความรู้ต่างๆ การริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ การสืบเสาะแสวงหา การปฏิบัติงานวิจัย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน 2) การเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณความเป็นครู เพื่อพัฒนาตนเองด้านในหรือคุณภาพความเป็นครูที่สมบูรณ์ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูร่วมกันดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพร่วมกันตามกระบวนการต่อไปนี้ 1) Analyze วิเคราะห์การเรียนรู้ของผู้เรียนจากข้อมูลต่างๆ 2) Set goal ตั้งเป้าหมายในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) Review ทบทวนความรู้และศึกษาวิธีการ ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ จากแหล่งความรู้ต่างๆ 4) Plan พัฒนากลยุทธ์และวางแผนการนำเสนอบทเรียนร่วมกัน 5) Act ลงมือปฏิบัตินำไปใช้ในห้องเรียน 6) Reflect สะท้อนผลการเปลี่ยนแปลงของผู้และผลการนำวิธีการไปใช้สรุปเป็นการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

2. ผู้บริหารและครูในวง PLC ร่วมกันทำกิจกรรมฝึกสติ ได้แก่ การสวดมนต์ไหว้พระ การบริหารจัดการ บริหารสมอง กิจกรรมโยคะก่อนการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนทุกครั้ง และใช้การพูดคุยแบบสุนทรียะสนทนา การพูดเชิงบวก โดยการฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep Listening) ด้วยความตั้งใจ ไม่ตัดสิน เป็นกลางทุกครั้ง

3. คณะครูมีการสนทนาพบปะกันผ่านเทคโนโลยีการสื่อสาร โดย Google Meet, Zoom และ Google Classroom

ขั้นที่ 5 การแบ่งปันการปฏิบัติ (Shared Practice) เป็นการที่ครูได้มีโอกาสสังเกตการสอนซึ่งกันและกันในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน หรือการแลกเปลี่ยนวิธีการ เทคนิค สื่อการสอน การปฏิบัติที่ดี ผลงานการวิจัยในชั้นเรียน ที่นำไปสู่การแก้ปัญหา พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. ครูร่วมกันจัดตารางนัดหมายและสังเกตการสอนและสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเทคนิคการจัดการเรียนรู้อย่างซึ่งกันและกันในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน

2. ครูได้รับการนิเทศ การสอนงาน (Coaching) สังเกตการสอนจากผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี

3. ผู้บริหารและครูจัดกิจกรรม Share and Show โดยนำเสนอและแสดงผลงานของผู้เรียน และการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ภายในสถานศึกษาอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง และ มีการเผยแพร่ผลงานนอกสถานศึกษาผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆ

องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลของรูปแบบ แนวทางในการวัดและประเมินผลที่จัดขึ้นตามรูปแบบที่จะชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของรูปแบบและการบรรลุวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) ประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครู 2) ประเมินผลที่เกิดกับผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 5 เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ ได้แก่ 1) ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 2) การได้รับการสนับสนุนนิเทศติดตามจากผู้บริหาร และ 3) ความพร้อมของทรัพยากรสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการ

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

3.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้เรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ

1) ด้านหลักการมอนเตสซอรี ก่อนการใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง หลังการใช้รูปแบบเมื่อประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้างโดยครูวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2) ด้านหลักสูตร ก่อนการใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง หลังการใช้รูปแบบเมื่อประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้างโดยครูวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

3) ด้านอิสรภาพ ก่อนการใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง หลังการใช้รูปแบบเมื่อประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้างโดยครูวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

4) ด้านการนำเสนอบทเรียน ก่อนการใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง หลังการใช้รูปแบบเมื่อประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้างโดยครูวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ด้านการนำเสนอบทเรียน ครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครู ก่อนกับหลังการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่าภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเปรียบเทียบครั้งที่ 1 ($t = 6.61$) และครั้งที่ 2 ($t = 12.04$)

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori)

หลังการใช้รูปแบบฯ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นทุกระดับชั้น มีคะแนนเฉลี่ยรวมวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.73 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นทุกระดับชั้น มีคะแนนเฉลี่ยรวมวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.20

3.3 ผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบพื้นฐานระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 หลังการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 หลังการใช้รูปแบบฯ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระของผลการทดสอบพื้นฐานระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระโดยวิชาภาษาไทยมีผลต่างค่าเฉลี่ยมากที่สุด

3.4 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 หลังการใช้รูปแบบฯ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2564 ในระดับดีขึ้นไป เพิ่มขึ้นทั้ง 2 ด้าน

4. ผลการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ ตามลำดับ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินรูปแบบชุมชนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1	ความถูกต้อง	4.72	.30	มากที่สุด
2	ความเหมาะสม	4.70	.52	มากที่สุด
3	ความเป็นไปได้	4.70	.53	มากที่สุด
4	ความเป็นประโยชน์	4.69	.44	มากที่สุด
ภาพรวม		4.70	.45	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผู้วิจัยอภิปรายผลในประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การสร้างและตรวจสอบรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า รูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีดำเนินการและกระบวนการของรูปแบบ คือ การพัฒนาที่มุ่งงานร่วมกัน การกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน การจัดสภาพสนับสนุน การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพร่วมกัน ประกอบด้วยกระบวนการย่อย (1) วิเคราะห์ Analyze (2) ตั้งเป้าหมาย Set goal (3) ทบทวนความรู้และสื่ออุปกรณ์ Review (4) วางแผนการนำเสนอบทเรียน Plan (5) นำไปปฏิบัติในห้องเรียน Act (6) สะท้อนผล Reflect การแบ่งปันการปฏิบัติ 4) การวัดและประเมินผลรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรชยา ประจักษ์ (2563) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ที่พัฒนา STAR-25 Model มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนามี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share vision) ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) ขั้นที่ 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 5 การแสดงผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 4) ระบบสนับสนุน 5) เงื่อนไขความสำเร็จ 6) การวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณากระบวนการในการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน พบว่ามีขั้นตอน 1) วิเคราะห์ Analyze 2) ตั้งเป้าหมาย Set goal 3) ทบทวนความรู้และสื่ออุปกรณ์ Review 4) วางแผนการนำเสนอบทเรียน Plan 5) นำไปปฏิบัติในห้องเรียน Act 6) สะท้อนผล Reflect และผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่ารูปแบบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาพัฒนารูปแบบ พร้อมทั้งปรึกษาผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการสร้างและพัฒนารูปแบบเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เมื่อพิจารณา ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูก่อนกับหลังการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า ในภาพรวมทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีของครูหลังการใช้รูปแบบฯ สูงกว่าก่อนใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ยังพบว่า หลังการใช้ รูปแบบฯ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นทุกระดับชั้น มีคะแนนเฉลี่ยรวมวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.73 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นทุกระดับชั้น มีคะแนนเฉลี่ยรวมวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.20 รวมถึงยังมีผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2564 ในระดับดีขึ้นไป เพิ่มขึ้นทั้งด้านความมีวินัย และความใฝ่เรียนรู้ ผลการวิจัยที่ปรากฏมีความสอดคล้องกับสำเนาหมิ่นแฉ่ม และคณะ (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : กรณีศึกษาโรงเรียนแม่ตะไคร้ อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ มีการใช้กิจกรรม PLC ทำให้การจัดการเรียนรู้ของครูดีขึ้น ครูเกิดความตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ทำให้ครูมีการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ เตรียมสื่อการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า

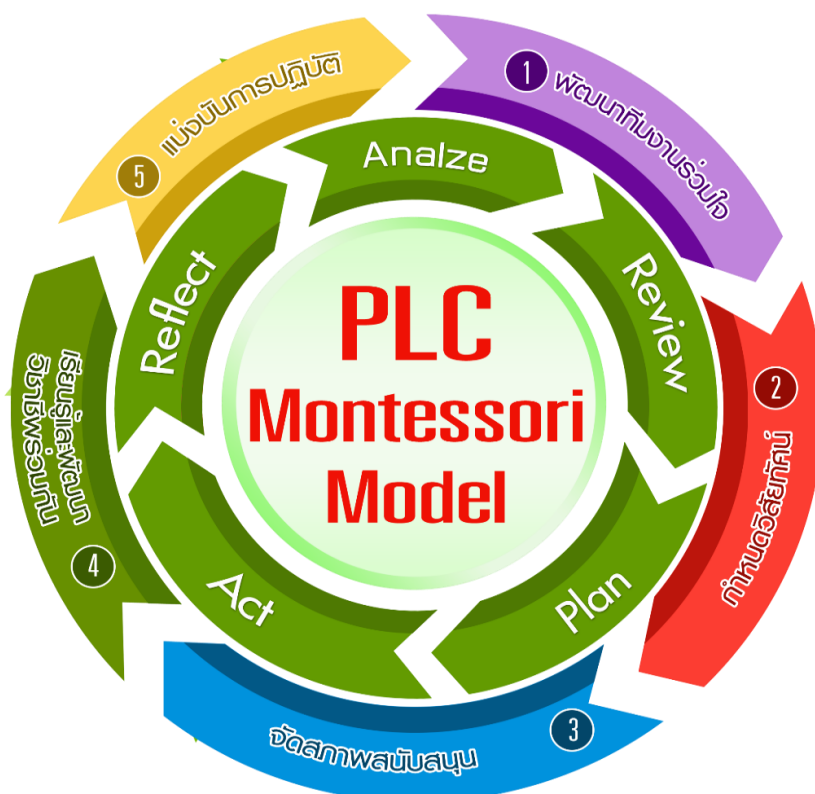
สำหรับผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ในการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ตามกระบวนการทำให้ครูในสถานศึกษาได้วิเคราะห์ผู้เรียนที่ตนรับผิดชอบร่วมกัน แล้วมีการทบทวนความรู้ และการใช้สื่ออุปกรณ์มอนเตสซอรี แล้ววางแผนการนำเสนอบทเรียนร่วมกันเมื่อนำไปจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ซึ่งในระดับประถมศึกษาหลักสูตรแบบมอนเตสซอรี มีการนำเสนอบทเรียนเกี่ยวกับจักรวาลศึกษา ความรู้เกี่ยวกับโลก จักรวาล จากนั้นขยายออกนำไปสู่การเรียนรู้เรื่องต่างๆ ในหมวดชีววิทยา วิทยาศาสตร์ หิน ดิน พืช สัตว์ เป็นต้น ประกอบกับครูร่วมกันนำเสนอเรื่องเล่าซึ่งเป็นเรื่องจริงของธรรมชาติ จนเกิดแรงบันดาลใจให้เด็กเรียนรู้เพิ่มจนมีความสนุกรักการเรียนรู้ จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น ส่วนในวิชาคณิตศาสตร์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีก็มีการนำเสนอบทเรียนคณิตศาสตร์ด้วยสื่ออุปกรณ์ที่น่าสนใจ เรียงลำดับจากง่ายไปยาก จากรูปธรรมสู่นามธรรมส่งผลให้ผู้เรียนคิดเป็นระบบและทำโจทย์คณิตศาสตร์อย่างเห็นภาพ เมื่อครูได้มาเรียนรู้ร่วมกันทบทวน นำเสนอบทเรียนด้วยความแม่นยำตามที่วางแผนการนำเสนอบทเรียนร่วมกัน ผู้วิจัยเชื่อว่าประเด็นนี้ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น แต่การเพิ่มขึ้นในระดับที่ไม่สูงมากอาจเป็นเพราะว่ามีข้อจำกัดด้านการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ทำให้โรงเรียนต้องหยุดเรียน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 1) หลักการของรูปแบบ แนวคิดที่เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด

มอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เป้าหมายที่กำหนดไว้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับบุคลากรที่สร้างการเปลี่ยนแปลงและเห็นผลถึงผู้เรียน 3) วิธีดำเนินการและกระบวนการของรูปแบบ แนวทางและขั้นตอนของการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยผู้บริหารและครูร่วมกันดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพร่วมกัน ตามกระบวนการ (1) Analyze วิเคราะห์การเรียนรู้ของผู้เรียนจากข้อมูลต่างๆ 2) Review ทบทวนความรู้และศึกษาวิธีการ ค้นหาหาความรู้ใหม่ๆ จากแหล่งความรู้ต่างๆ 3) Plan พัฒนากลยุทธ์และวางแผนการนำเสนอบทเรียนร่วมกัน 4) Act ลงมือปฏิบัตินำไปใช้ในห้องเรียน 5) Reflect สะท้อนผลการเปลี่ยนแปลงของผู้และผลการนำวิธีการไปใช้ 4) การวัดประเมินผล แนวทางในการวัดและประเมินผลที่จะชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของรูปแบบและการบรรลุวัตถุประสงค์ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ปัจจัยสนับสนุนในการขับเคลื่อนรูปแบบในบรรลุตตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ไปใช้ ผู้นำไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบฯ จากคู่มือการใช้รูปแบบฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างละเอียดในทุกประเด็นเนื้อหาเพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

1.2 รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่สร้างขึ้นในครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน ครู นักเรียนตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่ละภาคส่วนมีบทบาทสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่สร้างขึ้นสามารถนำไปพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดอื่นที่มีบริบทใกล้เคียง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ของครูโรงเรียนวัดด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่ส่งผลต่อทักษะการสร้างนวัตกรรมของผู้เรียน

2.2 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ส่งผลต่อเป้าหมายของการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้มีการพัฒนาแนวทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลและบรรลุเป้าหมาย

เอกสารอ้างอิง

- โรงเรียนวัดด่านช้าง. (2562). รายงานการประเมินตนเองปีการศึกษา 2562. สุพรรณบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
- วรรัชยา ประจำ. (2563). รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพนธ์. 16(3). 27-44.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: ตลาดาพับลิเคชั่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีในบริบท สพฐ. เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำเนา หมิ่นแจ่ม และคณะ. (2560). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: กรณีศึกษาโรงเรียนแม่ตะไคร้ อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่. สารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. 17(2). 149-166.